

КАФЕДРА ТЕОРІЇ МУЗИКИ

Основи музикознавчих досліджень

Освітній ступінь «Бакалавр»
Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма «Музичне мистецтво»
Музикознавство

Курс	4
Семестр	2

Статус Обов'язкова

ECTS	3
Годин всього	90
Лекції	20
Практичні, семінари	20
Самостійна робота	50

Форма контролю Залік

Інформація про викладача

ПІБ	Жарков Олександр Миколайович, кандидат мистецтвознавства, доцент, в .о. професора кафедри теорії музики Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського
Профіль викладача	ORCID ID: https://orcid.org/0000-0003-0196-2933 Researcher ID: https://publons.com/researcher/1964480/oleksandr-zharkov/
e-mail	bekar@ukr.net

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс орієнтований на здобуття студентами знань з *основ музикознавчих досліджень* і їх практичне використання при підготовці наукових робіт та для подальшої наукової діяльності. Розширення інтелектуального потенціалу, спрямованість на логіку наукового процесу та творчі завдання щодо визначення й розробки теми майбутнього дослідження допоможуть студентам орієнтуватися у сучасних явищах художнього, мистецького та наукового життя, сприятимуть творчому розвитку майбутніх інтерпретаторів музичного мистецтва. «Основи музикознавчих досліджень» є важливою складовою частиною загальнотеоретичної підготовки студентів-музикознавців, які отримують освіту бакалаврів, і поряд з іншими музично-теоретичними і історичними дисциплінами, необхідний для професійної підготовки студентів, які будуть продовжувати навчання в магістратурі. Програму курсу побудовано відповідно до завдань, які висуваються сучасним етапом розвитку вищої мистецької освіти в Україні.

Метою курсу є — ознайомлення з основами науково-дослідної роботи та логікою її проведення, специфікою методології музикознавчої діяльності, правилами оформлення наукових робіт в даній галузі.

Основні завдання курсу, зумовлені досягненням мети:

- Розуміння логіки наукової роботи в галузі музикознавства.

- Вміння аналізувати музикознавчу літературу з точки зору логіки наукової роботи і вербальної інтерпретації музичного твору.
- Знання специфіки категорії «поняття» в музикознавстві.
- Вміння сформулювати тему, мету, об'єкт і предмет музикознавчої роботи.
- Вміння проаналізувати (створити) необхідну класифікацію понять.
- Вміння відповідно оформити наукову роботу.

Об'єктом курсу є основи науково-дослідної роботи.

Предмет курсу — логіка наукової роботи, її основна мета і кінцевий результат.

Структура навчальної дисципліни в обсязі одного семестру складається з одного модуля «*Основи музикознавчої діяльності*» та двох змістових модулів (1. «Початкові етапи музикознавчої діяльності», 2. «Основні процеси музикознавчої діяльності»).

Курс побудований на чергуванні лекційних та семінарських занять. На лекціях викладаються основні теоретичні положення та окреслюється алгоритм науково-дослідницької діяльності. Семінарські заняття передбачають закріплення знань за планом курсу, включають опанування наукових текстів в різних жанрах та формах музикознавчих робіт та доповнюються наочними прикладами роботи із текстами у програмі «Microsoft Word». Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку.

Перелік тем:

Тема 1. Методологічні аспекти наукової діяльності.

Семінар. Особливості методології музикознавства.

Тема 2. Проблемна ситуація та методи її визначення.

Тема 3. Наукова проблема.

Семінар. Специфіка категоріального апарату в музикознавстві.

Тема 4. Мета та завдання дослідження.

Семінар. Взаємообумовленість мети і завдань в науковій роботі.

Тема 5. Об'єкт та аспект дослідження.

Семінар. Специфіка визначення об'єкту і предмету.

Тема 6. Принципи формулювання теми.

Семінар. Особливості методології наукового дослідження і початкові етапи наукової роботи.

Тема 7. Робота з матеріалом.

Семінар. Два типи матеріалу у роботі музикознавця.

Тема 8. Два типи фактології.

Семінар. Пошук матеріалів з теми дослідження. Робота в бібліотеці. Правила оформлення бібліографії.

Тема 9. Класифікація та її роль у дослідженні.

Семінар. Раціональна організація праці та оптимізація наукового дослідження.

Тема 10. Теорія як кінцевий етап наукового дослідження

Семінар. Специфіка наукової роботи музикознавця

ФОРМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ

Лекції, семінарські заняття, практичні заняття.

НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Усі заняття проводяться у на платформі Zoom. Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються персонально електронною поштою, Viber.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Участь у семінарських заняттях, обговорення проблемних питань, тестування, написання практичних робіт.

Підсумкове оцінювання результатів навчальної діяльності студентів проводиться на диференційованому заліку за стобальною шкалою.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Участь у обговореннях та семінарах	10
2.	Виконання письмових завдань	30
3.	Відвідування лекцій	10
4.	Залік	50
	Разом	100

Критерії оцінювання

«Відмінно» А (90-100): знання матеріалу – 100%, вивчення всіх першоджерел, повний аналіз теоретичної літератури.

«Добре» – В (82-89): знання матеріалу – 70%, достатньо добре вивчення першоджерел, досить повний аналіз теоретичної літератури.

«Добре» – С (74-81): знання матеріалу – 60%, розкриває основний зміст теоретичного матеріалу відповідно до завдання; розуміє зміст вивчених понять, проте не завжди точно їх використовує;

«Задовільно» – D (64-73): знання матеріалу – 50%, задовільне вивчення першоджерел, частково проаналізована теоретична література.

«Задовільно» – E (60-63): знання матеріалу – 40%, не завжди повно і правильно відповідає на поставлені питання; вирішує поставлені завдання фрагментарно; демонструє задовільний рівень знань; допускає досить численні суттєві помилки у вирішенні поставлених завдань.

«Незадовільно» – FX (35-59): курс не засвоєний студентом, більшість першоджерел не вивчено, аналіз теоретичної літератури незадовільний.

«Незадовільно» – F (1-34): студент демонструє незадовільний рівень знань, що межує з їх відсутністю; не розуміє сенсу запитань та поставлених завдань.

ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Клековкін О. Ю. Мистецтво: Методологія дослідження: Методичний посібник / Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України. Київ : Фенікс, 2017. 144 с.
URL: http://www.mari.kiev.ua/sites/default/files/inline-images/pdfs/Klekovkin-ART_Methodology-text.pdf
2. Котляревський І.А. Загальні основи науково-дослідної роботи: навчальний посібник для вищих музичних навчальних закладів. Київ, 2008. 96 с.
3. Кудінов І. О. Основи наукового цитування. 64 с.
URL: <https://www.donnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/08/Kudinov-I.O.-Osnovi-naukovogo-czitivannya.pdf>
4. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень : Курс лекцій. Тернопіль : Економічна думка, 2005. 124 с.
URL: http://library.tneu.edu.ua/files/EVD/kl_mspnd.pdf
5. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах : методичні рекомендації / автори-укладачі: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець. Київ : УБА, 2016. 117 с.
6. Ніколаєва Л. М. Основи науково-дослідницької роботи : навч. посібник. Львів : Львівська національна музична Академія ім. М. Лисенка, 2003. 171 с.
7. Основи методології та організації наукових досліджень: навчальний посібник для студентів, курсантів, аспірантів, ад'юнктів: рек. МОНУ / за ред. А. Є. Конверського. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
8. Правила укладання бібліографічного опису для Списку використаних джерел у дисертаціях з урахуванням нормативних положень ДСТУ 8302:2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання.
URL: http://www-library.univer.kharkov.ua/pages/bibliography/style/dstu_8302_2015.pdf
9. Про Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах : Лист МОН № 1/11-8681 від 15.08.2018 року.
URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/akredytatsiya/instrukt-list/1-11-8681-vid-15082018-rekomendatsii-shchodo-zapobigannya-akademichnomu-plagiatu.pdf>
10. Сумарокова В. Організація творчої діяльності студентів консерваторії. // Українське музикознавство. Київ : Муз. Україна, 1990. Вип. 25. С. 137 – 141.
11. Сумарокова В.Г. Про досвід використання активних форм у вихованні та навчанні студентів-виконавців. Київ : «Укрвузполіграф», 1990. С. 99 – 106.
12. Шейко В., Кушнарєнко Н. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник. Київ : Знання, 2006. 307 с.

Додаткова:

1. Еко У. Як написати дипломну роботу: гуманітарні науки / Пер. за ред. О. Глотова. Тернопіль : Мандрівець, 2007. 224 с.
2. Лисий В. Категорії і поняття, їхнє співвідношення // Вісник Львівського університету. Серія філософські науки. 2012. Випуск 15. С. 22–28. URL: http://fs-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/15_2012/5.pdf

3. Мартинюк Т. В. Міждисциплінарні методологічні тенденції в українській музичній регіоніці // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Вип. 129. Київ, 2020. С. 26-40. DOI: <https://doi.org/10.31318/2522-4190.2020.129.219664>
4. Шип С. В. Методологія музикознавства. Постановка проблеми та основні поняття // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. 2020. Вип. 129. С. 9-25. DOI: <https://doi.org/10.31318/2522-4190.2020.129.219655>
5. Flinders M. How to write a scientific paper. Available at: <https://conservationbytes.com/2012/10/22/how-to-write-a-scientific-paper/> [Accessed 14 May 2022]